

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

§ 268

Lausunto valtion väyläverkon ohjelmakokonaisuudesta vuosille 2026–2034

TRE:2922/08.01.00/2026

Valmistelija / lisätiedot:
Nurminen Mikko

Valmistelijan yhteystiedot

Suunnittelupäällikkö Ari Vandell, puh. 040 564 4518, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Lakiasiaainjohtaja Laura Klami, puh. 040 543 2285, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Yli-Rajala Juha, Konsernijohtaja

Päätösehdotus

Valtion väyläverkon ohjelmakokonaisuudesta vuosille 2026–2034 annetaan liitteenä oleva Tampereen kaupungin lausunto.

Kokouskäsitely

Kaupunginhallitus myönsi läsnäolo- ja puheoikeuden johtaja Mikko Nurmiselle ja suunnittelujohtaja Jukka Lindforsille. He olivat asiantuntijoina läsnä kokouksessa asian käsittelyn aikana ja poistuivat ennen päätöksentekoa.

Asian esittelijä, konsernijohtaja Juha Yli-Rajala muutti asian liitteenä olevaa lausuntoehdotusta siten, että hän lisäsi sivun 2 toisen kappaleen loppuun seuraavat virkkeet:

"Erityisesti tulisi varmistaa, että Hiedanrannan uuden kestävän maankäytön mahdollistavien vt 12 ja kt 65 liikennejärjestelyiden toteuttamisesta voidaan päättää nykyisen MAL-sopimuksen mukaisesti viimeistään seuraavien MAL-neuvotteluiden yhteydessä. Lisäksi tulisi varmistaa elinkeinoelämälle, huoltovarmuudelle sekä pitkämatkaiselle liikenteelle merkittävän länsi-itäsuuntaisen liikennekäytävän toimivuus toteuttamalla koko maan kannattavin tiehanke, HK-suhde 2,85, vt 12 Tampere (Alasjärvi) – Kangasala (Huutijärvi) -hanke heti tiesuunnitelman valmistuttua."

Esittelijä teki vastaavat muutokset tämän asian perustelujen neljanteen kappaleeseen.

Puheenjohtaja totesi näin päivitettyjen perustelujen ja liiteasiakirjan olevan päätöksenteon pohjana.

Perustelut

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Valtion väyläverkon ohjelmakokonaisuudesta on toukokuussa 2026 valmistunut suunnitelma. Väyläverkon tulevaisuuden näkymistä on saatavilla aikaisempaa selkeämmin tietoa uuden ohjelmakokonaisuuden myötä. Väyläviraston ohjelmakokonaisuuden muodostavat perusväylänpidon suunnitelma, suunnitteluohjelma, investointiohjelma ja ohjelmakokonaisuuden raportti, jotka toteuttavat valtakunnallista liikennejärjestelmäsuunnitelmaa, eli Liikenne 12 -suunnitelmaa. Ohjelmakokonaisuuden tavoitteena on lisätä läpinäkyvyyttä, tukea pitkäjänteistä päätöksentekoa ja helpottaa kokonaisuuden hahmottamista päättäjille, sidosryhmille ja kansalaisille. Ohjelmat on laadittu Liikenne 12 -suunnitelman rahoitusohjelman sekä kehys- ja talousarviopäätösten asettamissa rajoissa. Perusväylänpidon rahoitustaso on erittäin niukka, ja väylien kehittämistarpeet ylittävät toteuttamismahdollisuudet moninkertaisesti.

Väylävirasto on Lausuntopalvelu.fi-sivustolla julkaistulla avoimella lausuntopyynnöllä pyytänyt 31.8.2026 mennessä sidosryhmien näkemyksiä Väyläviraston ohjelmakokonaisuudesta vuosille 2026–2034. Lausuntopyynnössä pyydetään lausuntoja erityisesti annettujen kysymysten kautta. Väylävirasto hyödyntää sidosryhmien palautteita seuraavan ohjelmakokonaisuuden valmistelussa, joka on jo käynnissä.

Tampereen kaupunki kiittää mahdollisuudesta saada lausua tästä liikenneverkon kehittämisen kannalta erittäin merkittävästä ohjelmakokonaisuudesta. Tampereen kaupunki on erittäin tyytyväinen Tampereen henkilöratapihan toteutuksen sekä valtatie 9:n osuuden Alasjärvi-Käpykangas jo saamaan rahoitukseen. Tampereen kaupunki esittää kuitenkin vakavan huolensa ja tyytymättömyytensä investointiohjelman toimeenpanon muuhun hitauteen, mikä heijastuu koko Suomen kilpailukykyyn ja suunnitelman vaikuttavuuteen.

Tampereen kaupunki ei pidä hyvänä, että ensimmäisen Liikenne 12 -selonteon jälkeen päätetyistä uusista kehittämishankkeista euromääräisesti noin kolmannes on tullut investointiohjelman ulkopuolelta. Tämä heikentää investointiohjelman ohjaavuutta ja on johtanut siihen, että useita investointiohjelman kannattavia hankkeita on jouduttu siirtämään eteenpäin. Kaupunki näkee huolestuttavana myös sen, että uusimpaan investointiohjelmaan 2027–2034 ei sisälly yhtään prioriteetin 1 maantiehanketta Tampereen kaupunkiseudulla. Myöskään ratahankkeita Pirkanmaalla ei investointiohjelmaan sisälly. Investointiohjelman hankearvioitujen hankkeiden hyötyjen osalta on havaittavissa selkeä epäsuhta rahoituksen ja hankkeista saatavien hyötyjen välillä. Varsinkin Länsi-Suomessa laskennalliset hyödyt ovat suuria, ja tämä puoltaisi rahoituksen nykyistä suurempaa kohdentamista liikenneverkon kriittisiin solmukohteisiin Tampereen kaupunkiseudulla. Erityisesti tulisi varmistaa, että Hiedanrannan uuden kestävä maankäytön mahdollistavien vt 12 ja kt 65 liikennejärjestelyiden toteuttamisesta voidaan päättää nykyisen MAL-sopimuksen mukaisesti viimeistään seuraavien MAL-neuvotteluiden yhteydessä. Lisäksi tulisi varmistaa elinkeinoelämälle, huoltovarmuudelle sekä pitkämatkaiselle

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

liikenteelle merkittävän länsi-itäsuuntaisen liikennekäytävän toimivuus toteuttamalla koko maan kannattavin tiehanke, HK-suhde 2,85, vt 12 Tampere (Alasjärvi) – Kangasala (Huutijärvi) -hanke heti tiesuunnitelman valmistuttua.

Tampereen kaupunki pitää sinänsä väyläverkon ohjelmakokonaisuutta onnistuneena ja siinä on laaja kokonaisuus huomioon ottaen onnistuttu pääosin tunnistamaan jatkosuunnittelun osalta Tampereen kaupunkiseudun lähiaikojen keskeiset hankkeet. Näitä ovat erityisesti Helsinki–Tampere junaradan peruskorjaushanke, lähijunaliikenteen kehittämis- ja kapasiteettiselvitykset ja niihin liittyvät raideosuuksien kehittämistarpeet, Tampereen ratikan kehittäminen, valtatie 12 ja kantatie 65 liikennejärjestelyiden suunnittelu Hiedanrannan kohdalla sekä pidemmällä ajanjaksolla edistettävät rata- ja maantieverkon hankkeet. Tampereen kaupunki haluaa erityisesti nostaa esiin nopean raideyhteyden suunnitteluvalmiuden kehittämisen Tampereelle Lontoradan kautta. Nopea raideyhteys vahvistaa Suomen asemaa osana Pohjanmeri–Itämeri käytävää, joka on yksi EU:n TEN-T-ydinverkon liikennekäytävistä. Se yhdistää Pohjanmeren satamat Varsovan ja Baltian maiden kautta Suomeen ja muodostaa keskeisen pohjois-etelä-suuntaisen kuljetusreitit.

Tampereen kaupunki pitää erittäin tärkeänä MAL-sopimusmenettelyn jatkamista myös tulevaisuudessa. Tampereen kaupunki korostaa edelleen, että investointiohjelman ja siihen kytköksissä olevien MAL-sopimusten tulee myös mahdollistaa enemmän kestäväää liikennettä ja yhdyskuntarakennetta tukevia ratkaisuja, kuten esimerkiksi raitiotien kehittämistä, lähijunaliikenteen seisakeratkaisuja sekä kävelyn ja pyöräilyn olosuhteiden parantamista. MAL-sopimukset eivät saa jatkossa pohjautua suunnitelmassa esitettyihin valtateiden yhteisrahoitushankkeisiin. Tämä on mahdollista ainoastaan sellaisissa tapauksissa, joissa hanke selkeästi liittyy lähialueen maankäytön merkittävään kehittämiseen ja siitä aiheutuvaan eri kulkumuotojen liikenneverkkojen laajaan kehittämistarpeeseen. Valtateiden kehittämishankkeisiin, joissa pääpaino on pitkämatkaisen liikenteen kehittämisessä MAL-rahoitusta ei tulisi käyttää.

Lausuntopyyntö, lausuntopyyntöön liittyvät asiakirjat sekä valmisteltu ehdotus Tampereen kaupungin lausunnoksi ovat tämän asian liitteenä.

Tampereen kaupungin hallintosäännön (16.6.2026) 14 §:n 2 momentin 32. kohdan mukaan kaupunginhallitus päättää strategisesti merkittävien, koko kaupunkia koskevien lausuntojen antamisesta.

Tiedoksi

Ari Vandell, Arja Kekäläinen/Lausuntopalvelu.fi

Liitteet

- 1 Kh 17.8.2026 Tampereen kaupungin lausunto valtion väyläverkon ohjelmakokonaisuudesta (päivitetty 17.8.2026)
- 2 Kh 17.8.2026 Väyläviraston lausuntopyyntö 22.05.2026

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

3 Kh 17.8.2026 Väyläviraston ohjelmakokonaisuuden 2026-2034
yhteenvedoraportti

4 Kh 17.8.2026 Väyläviraston suunnitteluohjelma 2026-2029

5 Kh 17.8.2026 Väyläviraston investointiohjelma 2027-2034

6 Kh 17.8.2026 Väyläviraston perusväylänpidon suunnitelma 2026-2029

Nähtävilläolo ja tiedoksianto asianosaiselle

Pöytäkirja yleisesti nähtäville 25.8.2026 www.tampere.fi.

Päätös annettu tiedoksi sähköpostilla 25.8.2026.

Asia liitteineen on katsottavissa kaupungin verkkosivuilla www.tampere.fi. Pyydettyessä ote toimitetaan liitteineen.

Tampere
25.08.2026

Leeni Herrala
Hallintosihteeri

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Muutoksenhakukielto

§268

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta tai kunnallisvalitusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee:

- vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (KuntaL 136 §)
- virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista ja viranhaltija on jäsenenä viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa (KVhl 50 § 2 mom.)
- etuusto-oikeuden käyttämättä jättämistä (EtuostoL 22 §)